

Treść fantazji a podejmowanie zachowań seksualnych w grupie młodych dorosłych — badania własne

Content of sexual fantasies in comparison with undertaking sexual behavior among young adults — own research

Katarzyna Waszyńska

Zakład Promocji Zdrowia i Psychoterapii, Wydział Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Streszczenie

Wstęp. Celem niniejszego artykułu jest próba wyjaśnienia związku między treścią i częstotliwością fantazji a podejmowaniem przez młodych dorosłych poszczególnych zachowań seksualnych.

Materiał i metody. Materiał empiryczny służący opracowaniu tej problematyki zebrano, obejmując badaniami studentów wszystkich poznańskich wyższych uczelni. Osoby były dobierane do badań z uwzględnieniem kryterium wieku — 22–28 lat (młodzi dorośli). Populację badawczą po ostatecznym zweryfikowaniu wyników stanowiło 277 osób. Metodę badawczą stanowił kwestionariusz do analizowania aktualnie (w ciągu 12 miesięcy) podejmowanej aktywności seksualnej (zachowania, fantazje).

Wyniki. Zbadanie aktywności psychicznej i zestawienie jej z zachowaniami seksualnymi badanych osób pozwala ustalić związek pomiędzy obiema kategoriami aktywności seksualnej i zarazem zrealizować postawiony cel badawczy.

Wnioski. Na podstawie analizy wyników można zauważyć zależności między częstotliwością fantazji na temat określonych zachowań a częstotliwością ich podejmowania. Najsilniejszy związek pojawia się w obrębie kategorii odnoszących się do aktywności seksualnej o cechach zaburzeń referencji seksualnej.

Seksuologia Polska 2010; 8 (1): 34–40

Słowa kluczowe: fantazje seksualne, zachowania seksualne, aktywność seksualna

Abstract

Introduction. The aim of this paper is an attempt to clarify the relationship between content and frequency of sexual fantasies and undertaking various sexual behaviors by young adults.

Material and methods. Empirical material for the development of this issue was collected by conducting surveys among students of all Poznań universities. Subjects were selected for the study on the basis of their age — 22–28 (young adults). After the final verification a research population result was 277. Research method used was a questionnaire aimed to research current (12 months) sexual activity undertaken (behaviors, fantasies).

Results. The exploration of the psychic activity and a summary of subjects sexual behavior allows to establish a link between the two categories of sexual activity and also reach the research pursued objective.

Conclusions. Based on the analysis of the research results a dependance can be observed between the frequency of fantasies about certain behaviors and the frequency of its undertaking. The strongest connection relates to sexual activities bearing signs of sexual disorders preferences.

Polish Sexology 2010; 8 (1): 34–40

Key words: sexual fantasies, sexual behavior, sexual activity

Adres do korespondencji: dr n. hum. Katarzyna Waszyńska
Zakład Promocji Zdrowia i Psychoterapii WSE UAM
ul. Szamarzewskiego 89, 60–568 Poznań
tel.: 606 225 412
e-mail: psychologkw@wp.pl

Nadesłano: 18.04.2010

Przyjęto do druku: 26.06.2010

Wstęp

Naukowe zainteresowanie fantazjami seksualnymi, zainicjowane przez psychoanalizę, rozwinęło się dopiero pod koniec lat 40. XX wieku w wyniku zakrojonych na szeroką skalę badań Kinseya. Dopiero w latach 70. i 80. zaczęło się ukazywać wiele prac empirycznych na ten temat. Badania nad uwarunkowaniami i treścią pojawiających się fantazji seksualnych stanowią więc stosunkowo młodą dziedzinę wiedzy, dostarczającą jednak wielu cennych informacji na temat życia seksualnego człowieka, niezwykle istotnych również dla praktyki seksuologicznej.

Fantazje erotyczne są traktowane jako wyobrażenia sytuacji, osób, doświadczeń o treści seksualnej, które pojawiają się pod wpływem własnych przeżyć (kontaktów seksualnych) oraz na podstawie informacji otrzymanych z innych źródeł (filmy, zdjęcia, inni ludzie).

Jak pisze Friday: „funkcjonują one na zasadzie swoistej elastyczności, zdolności natychmiastowego wchłonięcia każdej nowej postaci, obrazu czy idei — lub też, jak w marzeniach, do których są tak bardzo podobne — przez rozwijanie sprzecznych obrazów w tym samym czasie. Rozszerzają, wydłużają, deformują lub wyolbrzymiają rzeczywistość, przenosząc nas coraz dalej i szybciej w kierunku, gdzie pozbawiona wstydu podświadomość wie, dokąd chce iść. Fantazje proponują zdumionej jaźni niewiarygodną okazję uchwycenia niemożliwego” [1].

Mechanizmy prowadzące do fantazjowania mogą mieć naturę biologiczną (np. związane z temperamentem seksualnym), fizjologiczną (podtrzymywanie napięcia seksualnego przez ośrodkowy układ nerwowy [OUN]) i psychiczną (np. wynikające z potrzeby nowości, jako wyraz pragnień, konfliktów, dużej wyobraźni, ukrytych tendencji dewiacyjnych) [2].

Z wielu przeprowadzonych badań wynika, że zarówno częstotliwość, jak i treść fantazji mogą korelować z takimi czynnikami jak:

- wiek — w grupie osób w wieku 18–22 lat ujawnia je 20% populacji, w wieku 28–35 — 8%, a w wieku 60 i więcej — 1%;
- płeć — fantazjuje około 84% mężczyzn i 31% kobiet (Kinsey, 1953);
- zadowolenie z aktualnego związku — im większy poziom zadowolenia z aktualnego związku, tym częściej w fantazjach występuje aktualny partner; im mniejsze zadowolenie, tym częściej myśli się o poprzednich partnerach lub osobach obcych;
- wykształcenie — wyniki badań Pietropinto (1977) wskazują, że fantazje seksualne o bogatszych treściach występują u bardziej wykształconych mężczyzn;

— liczba doświadczeń seksualnych (zależność wprost proporcjonalna między częstotliwością kontaktów a częstotliwością pojawiania się fantazji) [3].

Friday podaje, że fantazje seksualne kobiet mogą pojawiać się pod wpływem frustracji, nienasycenia (wypełniają pustkę i są wtedy wyrazem braku, samotności seksualnej), z chęci wzbogacenia seksu (przenikanie się świata realnych doświadczeń i fantazji), mogą być formą gry wstępnej lub przejmowania inicjatywy (na przekór pełnionej w realnym świecie roli — stereotyp kobiety uległej, biernej, oddającej się), wyrazem marzeń na jawie, mogą towarzyszyć autoerotyce (sprężenie zwrotne) [1].

Dla wielu kobiet fantazje są bezpiecznym sposobem badania wszelkich pomysłów i czynów, które w rzeczywistości budziłyby ich lęk. W fantazji mogą rozwijać tę rzeczywistość, odgrywać poszczególne sceny i obrazy erotyczne, na podobieństwo dzieci przechodzących w zabawie do świata wyobraźni, w którym mogą dowolnie wypróbowywać swoje marzenia i uwalniać energię, nieznajującą ujścia w rzeczywistości. „Gdy o czymś myślisz, a nawet podniecasz się jakimś wyobrażeniem, nie znaczy to, że urzeczywistnienie tych obrazów, jest tym, czego pragniesz...” [1].

W fantazjach seksualnych, niezależnie od ich tematu, pouczające jest to, że wszystkie są próbą ucieczki od ról. Bez konieczności przeciwstawiania się konwencjonalnym oczekiwaniom i przyzwyczajeniom mężczyźni i kobiety, w zaciszu swych głów, mogą odrzucić przydzielone role seksualne, które ich ograniczają i nie dają satysfakcji. Nawet jeśli fantazja nie wydarzy się nigdy w rzeczywistości — i prawdopodobnie tak będzie — wciąż jest ważnym seksualnym zaworem bezpieczeństwa i sposobem na polepszenie jakości niezadowolającego życia seksualnego [4].

Lew-Starowicz pisze, że biorąc pod uwagę wyniki różnych badań oraz analizę biografii seksualnej pacjentów, można traktować fantazje jako:

- formę przedłużenia „tu i teraz” w życiu seksualnym;
- wyraz potrzeby i życzeń względem partnera, sytuacji, sztuki miłosnej;
- wyraz kompensacji własnych problemów i trudności;
- odtworzenie wspomnień, własnych doświadczeń;
- ujawnianie ukrytych potrzeb, preferencji [3].

Im wyższy poziom libido i erotyzacji, tym częściej występują fantazje.

Mogą towarzyszyć różnym zachowaniom, pojawiać się pod wpływem lektur (34% badanych), filmów (60%), czasopism (41%), rozmów (24%), obecności lub nieobecności preferowanej osoby (33%). U kobiet

częściej wiążą się z uczuciami, przeżywanymi reakcjami, atmosferą spotkań, natomiast w przypadku mężczyzn przybierają raczej formę konkretnych zachowań seksualnych. Mogą też być wyrazem ucieczki w świat fantazji od realnego życia [2]. Jak wskazują wyniki badań, treść pojawiających się fantazji może w znacznym stopniu odbiegać od podejmowanych aktualnie zachowań seksualnych, zarówno jeśli chodzi o osobę partnera, jak i rodzaj kontaktów. Okazuje się, że część kobiet i mężczyzn w trakcie zbliżenia nie myśli o swym partnerze, wyobrażając sobie zupełnie inne, odbiegające od rzeczywistości treści [5]. Gra wyobraźni może wpływać w znacznym stopniu na zmianę poziomu odczuwanego podniecenia seksualnego [6].

Lew-Starowicz, opierając się na wynikach zagranicznych badań, podaje, że oceniając następstwa fantazji erotycznych, wskazuje się najczęściej kilka kwestii [3]:

- działają jak afrodyzjaki i mogą zniekształcać rzeczywistość (Byrne, 1978);
- jeśli dominuje w nich treść dewiacyjna i towarzyszą masturbacji, mogą odgrywać dużą rolę w formowaniu zachowań dewiacyjnych (McQuire, 1965);
- redukują lęki seksualne, powodują wzrost tolerancji wobec różnych zachowań seksualnych, zwiększają częstotliwość współżycia (Money, 1978);
- według Crepaulta (1980) mężczyźni często fantazjujący charakteryzują się większą aktywnością seksualną, lepiej kontrolują czas współżycia, odczuwają intensywniejszy orgazm w seksie oralnym;
- odgrywają istotną rolę w diagnozie i terapii seksualnej (Bancroft, 1983).

Celem niniejszego artykułu jest próba wykazania związku między treścią i częstotliwością fantazji a podejmowaniem przez młodych dorosłych poszczególnych zachowań seksualnych.

Korzystając z informacji zawartych w literaturze przedmiotu, postawiono sobie pytanie, czy uruchamianie fantazji na temat poszczególnych form zachowań seksualnych wpływa na podejmowanie tych zachowań, a zatem czy dopuszczenie w fantazjach pewnych treści wpływa na wprowadzenie ich w życie. Niniejsza praca jest próbą odpowiedzi na to pytanie.

Materiał i metody

Materiał empiryczny zebrano, obejmując badaniami studentów wszystkich państwowych uczelni wy-

ższych na terenie Poznania. Badane osoby wyłoniono w drodze losowania bezpośredniego, dwustopniowego [7], to znaczy najpierw wylosowano poszczególne kierunki w obrębie wyższej uczelni, a następnie uczących się tam studentów. Ostatecznie wyczerpujący materiał empiryczny udało się uzyskać od 277 osób.

Kwestionariusz do badania aktualnie podejmowanej aktywności seksualnej składał się z dwóch części. Pierwsza odnosiła się do podejmowanych aktualnie zachowań, druga analizowała aktualnie pojawiające się fantazje oraz sny.

W wyszczególnionych (na podstawie literatury przedmiotu oraz badaniach wstępnych) rubrykach odnoszących się do zachowań, badany określał częstotliwość ich występowania. Pozostawiono również miejsce na wpisanie i scharakteryzowanie zachowań nieujętych w kwestionariuszu. Analizując aktywność psychiczną (fantazje), zwrócono uwagę na to, by w wyszczególnionych na podstawie literatury i badań wstępnych pozycjach odnoszących się do tematyki fantazji badany mógł określić częstotliwość ich występowania. Biorąc pod uwagę możliwość występowania indywidualnie zróżnicowanej tematyki aktywności psychicznej, tutaj również pozostawiono badanemu miejsce do wpisania niewymienionych kategorii. Ponadto, w przypadku fantazji, respondent określał, którym zachowaniom fantazje najczęściej towarzyszyły.

Dla celów kontrolnych zastosowano dodatkowo Kwestionariusz Aprobata Społecznej (KAS) autorstwa Drwala i Wilczyńskiej [8]. Narzędzie to służy jako weryfikator nastawienia osoby badanej do sytuacji badania poprzez ocenę zmiennej aprobaty społecznej (zarówno jeśli chodzi o chęć przedstawienia się w bardziej, jak i mniej korzystnym świetle). Zastosowane punkty symulacji i dyssymulacji pozwalają na dokonanie selekcji badanych osób pod kątem szczerości ich wypowiedzi. Technikę tę zastosowano ze względu na specyficzny charakter badań.

Wyniki

W tabelach 1–14 zamieszczono współczynniki korelacji, które pokazują, jakie zależności ujawniają się w omawianym obszarze, to jest dokumentując związki pomiędzy aktywnością psychiczną — fantazjami — a podejmowaniem rzeczywistych zachowań odpowiadających treściom tych fantazji.

Fantazje na temat pocałunków a podejmowanie pocałunków

Tabela 1. Współczynniki korelacji tau Kendalla między fantazjami a podejmowanymi zachowaniami w obrębie pocałunków

Pocałunki		ZACH1A1
Fant 03	Współczynnik korelacji	0,041
	Istotność (jednostronna)	0,239
	N	226

Analizując dane zawarte w tabeli 1, można zauważyć brak jakichkolwiek zależności pomiędzy częstotliwością podejmowania pocałunków a częstotliwością pojawiania się fantazji na ten temat.

Fantazje na temat pieśczoł a podejmowanie pieśczoł

Tabela 2. Współczynniki korelacji tau Kendalla między fantazjami a podejmowanymi zachowaniami w obrębie pieśczoł

Pieśczoł		ZACH1B1
fan04a	Współczynnik korelacji	0,151(**)
	Istotność (jednostronna)	0,004
	N	230
fan05a	Współczynnik korelacji	0,050
	Istotność (jednostronna)	0,190
	N	230

Analizując tabelę 2, można zauważyć bardzo słaby związek pomiędzy częstotliwością pieśczoł a częstotliwością fantazji na ten temat (gdy respondent był osobą aktywną). Współczynniki korelacji dla tych parametrów są niskie i wynoszą 0,151.

Fantazje na temat stosunków genitalnych a podejmowanie stosunków genitalnych

Tabela 3. Współczynniki korelacji tau Kendalla między fantazjami a podejmowanymi zachowaniami — stosunki genitalne

Stosunki genitalne		ZACH1D1
fan08a	Współczynnik korelacji	0,139(**)
	Istotność (jednostronna)	0,008
	N	209
fan09a	Współczynnik korelacji	0,157(**)
	Istotność (jednostronna)	0,003
	N	210

W danych zawartych w tabeli 3 widać słabą zależność pomiędzy częstotliwością podejmowania stosunków genitalnych a częstością fantazji o tej treści, zarówno tych, gdzie badany był stroną aktywną, jak i pasywną. Współczynniki korelacji przyjmują wartości 0,139–0,169.

Fantazje na temat stosunków oralnych a podejmowanie stosunków oralnych

Tabela 4. Współczynniki korelacji tau Kendalla między fantazjami a podejmowanymi zachowaniami w obrębie stosunków oralnych

Stosunki oralne		ZACH1C1
fan06a	Współczynnik korelacji	0,225(**)
	Istotność (jednostronna)	0,000
	N	199
fan07a	Współczynnik korelacji	0,261(**)
	Istotność (jednostronna)	0,000
	N	201

Analizując dane zawarte w tabeli 4, można dostrzec słabą zależność pomiędzy częstotliwością stosunków oralnych a fantazjami na ten temat (zarówno w przypadku, gdy respondent był osobą aktywną, jak i bierną). Współczynniki korelacji dla omawianych zależności są stosunkowo niskie i mieszczą się w granicach 0,225–0,261.

Fantazje na temat stosunków analnych a podejmowanie stosunków analnych

Tabela 5. Współczynniki korelacji tau Kendalla między fantazjami a podejmowanymi zachowaniami seksualnymi w obrębie stosunków analnych

Stosunki analne		Częstotliwość
fan10a	Współczynnik korelacji	0,525(**)
	Istotność (jednostronna)	0,000
	N	157
fan11a	Współczynnik korelacji	0,488(**)
	Istotność (jednostronna)	0,000
	N	146

Dane zawarte w tabeli 5 wskazują na charakterystyczną zależność pomiędzy częstotliwością stosunków analnych (ZACH1E1) a częstością fantazji o treści analnej, zarówno tych, gdzie badany był stroną aktywną, jak i pasywną. Fakt ten można jednoznacznie zinterpretować na korzyść hipotezy mówiącej, że dopuszczenie w fantazjach, a więc w aktywności psychicznej, pewnych treści sprzyja wprowadzeniu ich w życie lub że podejmowanie stosunków

analnych wpływa na pojawianie się tych kontaktów w aktywności psychicznej. Współczynniki korelacji dla omawianych zależności są dość wysokie, gdyż przyjmują wartości z zakresu 0,488–0,525. Wszystkie są istotne statystycznie.

Fantazje na temat kontaktów z użyciem „fetysza” a podejmowanie takich kontaktów

Tabela 6. Współczynniki korelacji tau Kendalla pomiędzy fantazjami a podejmowanymi zachowaniami w obrębie zachowań seksualnych z użyciem stałego przedmiotu

Stały przedmiot		ZACH1K1
fan26a	Współczynnik korelacji	0,534(**)
	Istotność (jednostronna)	0,000
	N	124

Analizując dane zawarte w tabeli 6, można zauważyć charakterystyczną zależność pomiędzy częstotliwością fantazji na temat zachowań z użyciem stałego przedmiotu, którego obecność wzmacnia podniecenie seksualne, a częstotliwością podejmowania tego typu zachowań. Współczynnik korelacji dla omawianej zależności wynosi 0,534 i ma ona charakter wprost proporcjonalny, co można jednoznacznie zinterpretować na korzyść hipotezy mówiącej, że dopuszczenie w fantazjach, a więc aktywności psychicznej, pewnych treści sprzyja wprowadzeniu ich w życie (lub odwrotnie).

Fantazje na temat seksu grupowego a podejmowanie takich kontaktów

Tabela 7. Współczynniki korelacji tau Kendalla między fantazjami a podejmowanymi zachowaniami w obrębie zachowań seksualnych z kilkoma osobami

Zachowania seksualne podejmowane z kilkoma osobami		ZACH1F1
fan15a	Współczynnik korelacji	0,276(**)
	Istotność (jednostronna)	0,000
	N	128

Analizując dane zawarte w tabeli 7, można dostrzec słabą zależność pomiędzy częstotliwością zachowań podejmowanych z kilkoma osobami a częstotliwością fantazji na ten temat (współczynnik korelacji 0,276).

Fantazje na temat bycia oglądanym w trakcie kontaktów seksualnych a podejmowanie takich kontaktów

Tabela 8.1. Współczynniki korelacji tau Kendalla między fantazjami a podejmowanymi zachowaniami w obrębie zachowań seksualnych, którym się przyglądano (przyglądano się respondentowi)

Przyglądano się respondentowi		ZACH1J1
fan19a	Współczynnik korelacji	0,253(**)
	Istotność (jednostronna)	0,002
	N	121

Z danych zawartych w tabeli 8.1 wynika słaba zależność pomiędzy częstotliwością zachowań, którym się przyglądano (przyglądano się respondentowi), a częstotliwością fantazji na temat.

Fantazje na temat przyglądania się kontaktom seksualnym innych osób a podejmowanie takich zachowań

Tabela 8.2. Współczynniki korelacji tau Kendalla między fantazjami a podejmowanymi zachowaniami w obrębie zachowań seksualnych, którym się przyglądał (respondent się przyglądał)

Respondent się przyglądał zachowaniom seksualnym		ZACH1I1
fan18a	Współczynnik korelacji	0,314(**)
	Istotność (jednostronna)	0,000
	N	125

Analizując dane zawarte w tabeli 8.2, można zauważyć silniejszy związek pomiędzy częstotliwością aktywności psychicznej o treści związanej z przyglądaniem się zachowaniom seksualnym (respondent się przyglądał) a częstotliwością podejmowania takich zachowań niż w odniesieniu do wyników w tabeli 8.1 (gdy przyglądano się respondentowi).

Fantazje na temat zachowań seksualnych o cechach masochizmu a ich podejmowanie

Tabela 9. Współczynniki korelacji tau Kendalla między fantazjami a podejmowanymi zachowaniami w obrębie zachowań seksualnych, w trakcie których używano siły, presji w stosunku do respondenta

Siła, presja w stosunku do respondenta		ZACH1H1
fan22a	Współczynnik korelacji	0,477(**)
	Istotność (jednostronna)	0,000
	N	127

Analizując dane zawarte w powyższej tabeli 9, możemy zauważyć charakterystyczną zależność pomiędzy częstotliwością pojawiania się fantazji na temat zachowań seksualnych podejmowanych z użyciem siły, presji w stosunku do osoby badanej a częstotliwością podejmowania tego typu zachowań. Współczynnik korelacji dla omawianej zależności wynosi 0,477 i ma ona charakter wprost proporcjonalny, co można jednoznacznie zinterpretować na korzyść hipotezy mówiącej, że dopuszczenie w fantazjach pewnych treści sprzyja wprowadzeniu ich w życie (lub odwrotnie).

Fantazje na temat zachowań seksualnych o cechach sadyzmu a podejmowanie takich kontaktów

Tabela 10. Współczynniki korelacji tau Kendalla między fantazjami a podejmowanymi zachowaniami w obrębie zachowań seksualnych, w trakcie których respondent używał siły, presji

Respondent używał siły, presji w trakcie podejmowanych zachowań seksualnych		ZACH1G1
fan21a	Współczynnik korelacji	0,338(**)
	Istotność (jednostronna)	0,000
	N	126

Analizując dane zawarte w tabeli 10, można zauważyć charakterystyczną zależność pomiędzy częstotliwością fantazji na temat zachowań, w trakcie których respondent używał siły, presji, a częstotliwością ich podejmowania. Współczynnik korelacji wynosi 0,338 i ma ona charakter wprost proporcjonalny.

Fantazje na temat zachowań seksualnych z osobą poniżej 15. roku życia a podejmowanie takich kontaktów

Tabela 11. Współczynniki korelacji tau Kendalla między fantazjami a podejmowanymi zachowaniami w obrębie zachowań seksualnych z osobą poniżej 15. rż.

Zachowania seksualne podejmowane z osobą poniżej 15. rż.		ZACH1L1
fan29a	Współczynnik korelacji	0,313(**)
	Istotność (jednostronna)	0,000
	N	116

Analizując dane zawarte w tabeli 11, można dostrzec istotną statystycznie zależność pomiędzy

częstotliwością fantazji na temat zachowań seksualnych podejmowanych z osobą poniżej 15. roku życia a częstotliwością tych zachowań. Współczynnik korelacji wynosi 0,313. Zależność ta ma charakter wprost proporcjonalny, co oznacza, że wraz ze wzrostem częstotliwości fantazji na ten temat wrasta liczba odpowiadających im zachowań (lub odwrotnie).

Fantazje na temat zachowań seksualnych z osobą o cechach gerontofilnych a podejmowanie takich kontaktów

Tabela 12. Współczynniki korelacji tau Kendalla między fantazjami a zachowaniami seksualnymi podejmowanymi z osobą w wieku starszym

Zachowania seksualne podejmowane z osobą w wieku starszym		ZACH1M1
fan28a	Współczynnik korelacji	0,382(**)
	Istotność (jednostronna)	0,000
	N	118

Analizując dane zawarte w tabeli 12, można zauważyć charakterystyczną zależność pomiędzy częstotliwością fantazji na temat zachowań seksualnych z osobą w wieku starszym a częstotliwością podejmowania tego typu zachowań. Współczynnik korelacji wynosi 0,382 i ma ona charakter wprost proporcjonalny.

Fantazje na temat zachowań seksualnych o cechach ekshibicjonizmu a podejmowanie takich kontaktów

Tabela 13. Współczynniki korelacji tau Kendalla między fantazjami a podejmowanymi zachowaniami o charakterze ekshibicjonizmu

Zachowania o charakterze ekshibicjonizmu		Częstotliwość
fan27a	Współczynnik korelacji	0,568(**)
	Istotność (jednostronna)	0,000
	N	116

Analizując dane zawarte w tabeli 13, można zauważyć charakterystyczną zależność pomiędzy częstością przejawiania zachowań o charakterze ekshibicjonizmu a częstością fantazji na ten temat. Powyższa zależność ma charakter wprost proporcjonalny. Współczynnik korelacji jest wysoki i przyjmuje wartość 0,568.

Fantazje na temat zachowań seksualnych ze zwierzętami a podejmowanie takich kontaktów

Tabela 14. Współczynniki korelacji tau Kendalla między fantazjami a podejmowanymi zachowaniami w obrębie zachowań seksualnych ze zwierzętami

Zachowania seksualne podejmowane ze zwierzętami		ZACH101
fan30a	Współczynnik korelacji	-0,015
	Istotność (jednostronna)	0,435
	N	114

Analizując dane zawarte w tabeli 14 nie zaobserwowano związku pomiędzy częstotliwością występowania fantazji na temat zachowań seksualnych ze zwierzętami a częstotliwością podejmowania tego typu zachowań.

Wnioski

1. Brakuje jakichkolwiek zależności pomiędzy częstotliwością fantazji na temat pocałunków, zachowań seksualnych ze zwierzętami a częstotliwością podejmowania tego typu zachowań, co oznacza, że nie stwierdzono, by wraz ze wzrostem częstotliwości występowania fantazji wzrastała częstotliwość podejmowania zachowań odpowiadających treści tych fantazji (i odwrotnie). Może to wynikać z faktu, że oba przypadki dotyczą zachowań skrajnych: najczęściej (pocałunki) i najrzadziej (zachowania seksualne ze zwierzętami) podejmowanych przez studentów [9]. W przypadku pocałunków ich częstotliwość jest na tyle duża [9], że niekoniecznie muszą być poprzedzone fantazjami na ten temat. Poza tym pocałunki są wstępną i zarazem łatwo dostępną formą zachowań seksualnych i dla wielu osób nie muszą stanowić celu czy też ostatecznej formy aktywności. W przypadku stosunków seksualnych ze zwierzętami — brak zależności może być związany ze specyfiką treści fantazji, która sama w sobie może wzbudzać lęk u osoby fantazjującej. Zwiększona częstotliwość takich wyobrażeń (oprócz sporadycznej ciekawości) będzie więc miała miejsce co najwyżej w przypadku osób (bardzo wąskiego grona), które przejawiają skłonności w tym kierunku. Zbyt mała populacja badanych nie jest w stanie objąć takich osób, a więc nie znajduje to potwierdzenia w wynikach badań.
2. Istnieje słaby związek między częstotliwością występowania fantazji dotyczących pieśczo-

stosunków genitalnych, oralnych, seksu grupowego, bycia oglądanym w trakcie kontaktów seksualnych a częstotliwością podejmowania tego typu zachowań. Pierwsze trzy kategorie zachowań są dość często podejmowane przez studentów [9] i stanowią w większości przypadków ich stały aktualny repertuar zachowań, w związku z czym nie muszą być poprzedzone fantazjami na ten temat.

3. Istnieje silny związek pomiędzy częstotliwością fantazji na dany temat a częstotliwością:
 - stosunków analnych;
 - zachowań seksualnych z użyciem stałego przedmiotu, którego obecność powodowała wzrost podniecenia seksualnego („fetyszyzm”);
 - przyglądania się zachowaniom seksualnym innych osób;
 - zachowań seksualnych o cechach sadyzmu i masochizmu;
 - zachowań seksualnych podejmowanych z osobą poniżej 15. roku życia;
 - zachowań seksualnych podejmowanych z osobą w wieku starszym;
 - zachowań seksualnych o cechach ekshibicjonizmu.

Oznacza to, że wraz ze wzrostem częstotliwości fantazji wzrasta częstotliwość podejmowania odpowiadających im zachowań (lub odwrotnie). Można przypuszczać, że pojawianie się poszczególnych treści fantazji — a tym samym zachowań — może być wyrazem ciekawości dotyczącej sfery seksualnej z obszaru granicy normy lub aspektów spoza niej albo też pojawiających się kierunków preferencji seksualnych. Ciekawe byłoby zbadanie tych samych zależności u tych samych osób za kilka lat, a więc sprawdzenie, czy otrzymane wyniki stanowią zależność charakterystyczną dla wieku, czy też są wynikiem kształtowania się specyficznej biografii seksualnej.

Piśmiennictwo

1. Friday N. Mój tajemny ogród. Marzenia senne kobiet. Dom Wydawniczy Rebis, Poznań 1992; 12: 58.
2. Cendrowski Z., Trawińska M. Popularny Słownik Wychowania Prorodzinnego i Seksualnego. Agencja Promo-Lider, Warszawa 1996; 79.
3. Lew-Starowicz Z. Encyklopedia erotyki. Muza, Warszawa 2000; 187.
4. Berkowicz B. Jego sekretne życie. Wydawnictwo Jacek Santorski & CO, Warszawa 1997; 23.
5. Szczerba K. W kręgu erosu i psyche. Miryan-Press, Wrocław 1991.
6. Lew-Starowicz Z. Seks dla każdego. IWZZ, Warszawa 1985.
7. Brzeziński J. Elementy metodologii badań psychologicznych. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1984.
8. Drwal R.L., Wilczyńska J.T. Opracowanie kwestionariusza aprobaty społecznej. Przegląd Psychologiczny 1980; Tom XXIII, nr 3.
9. Waszyńska K. Życie seksualne studentów. Interfund, Poznań 2003.